

Trosky bombardéru hledám už

Shromažďuje pozůstatky tří posledních velkých válečných konfliktů, které se dotkly východních Čech. Milan Trakal založil muzeum vojenské historie.

■ TOMÁŠ KUČERA

ÚJEZD POD TROSKAMI | Milan Trakal stojí uprostřed svého muzea vojenské historie v Újezdu pod Troskami, ve kterém jsou ve vitrínách, po stolech a také na stěnách stovky předmětů souvisejících s prusko-rakouskou, první a druhou světovou válkou. Lze tam najít nejen staré uniformy, ale i části obřadního transportéru nebo zřícených letadel. V místnosti je tolik věcí, že to na první pohled připomíná spíše vetešnictví než muzeum. Milan Trakal mezi tím vším vypadá více jak prodáváč než sběratel. Zdání však klame. Tento šestačtyřicetiletý muž o každém exponátu, který tu má přesné místo, dokáže dlouho vyprávět. Zná historické souvislosti, technické údaje válečných strojů a až se někdo bude zabývat dějinami sběratelství v oblasti Českého ráje, nebude v nich chybět.

„Splnil jsem si klukovský sen,“ říká Milan Trakal a je jasné, že řeč je o unikátní sbírce vojenské historie, kterou shromažďuje přes třicet let. „Návštěvníkům zdrazňuji, že muzeum je zaměřeno

Milan Trakal ve svém sběratelském království uchovává stovky unikátních exponátů.

FOTO | TOMÁŠ KUČERA

né proti válce a v žádném případě ji neoslavuje. Je to memento nedávných tragédií.“ dodává jedním dechem sběratel.

Muzeum založil v roce 2002 z jednoho prostého důvodu. „Domů jsem se už s tím vším nevešel. Přiměla mě k tomu manželka,“ usmívá se muž, který se o historii zajímá od dětství a všechny artefakty osobně našel, koupil nebo dostal.

„Co se týče prusko-rakouské války, tak mne ovlivnili moji prarodiče, kteří mi o ní vyprávěli. O konfliktu v roce 1866 věděli od svých příbuzných, kteří byli očitými svědky těchto událostí. Bojišt z tohoto období je v regionu hned ně-

kolik,“ upozorňuje Trakal, který je členem Komitétu pro udržování památek z války roku 1866.

Příběh letounu HE-177

I když v muzeu má nejvíce exponátů z prusko-rakouské války, velmi ho ovlivnila novější událost, o které se dozvěděl od svého otce. Ten se v době druhé světové války stal svědkem zřícení čtyřmotorového německého bombardéru Heinkel HE-177 GREIF u Starých Holenic, který letěl na východní frontu. Část trosk dopadla také kousek od

domu v Tikově, kde v mládí otec Milana Trakala žil. Před několika lety se sběratel shodou okolností dozvěděl i příčinu katastrofy.

„K neštěstí došlo v sobotu 20. května 1944 po obědě. Tátovi bylo v té době deset let, strýčkové však byli starší a k troskám letadla přiběhli mezi prvními. Viděli letadlo, které se roztrhlo a jeho trosky dopadly do okolí obce, jedna část kousek od našeho domu. Kapitánem letadla byl Alfred Mitschker,“ vzpomíná Milan Trakal, který se před několika lety osobně setkal s dětmi zemřelého pilota. „Jeho rodina dlouho nevěděla, kde zahynul. Až před několika lety se na internetu, kde máme o katastrofě zmínku, o něm dočetli. Přijeli a přivezli i nějaké dokumenty. Byl tam třeba dopis střeľce, který katastrofu jako jediný přežil a popsal, co se stalo,“ říká Milan Trakal. Podle něho byla příčinou nehody technická porucha. „Když se nacházeli nad regionem, posádka měla dvě možnosti: letět výš nebo klesnout. Rozhodli se pro první variantu, což se jim stalo osudným. Dostali se do nárazu a letadlo se během letu roztrhlo. Poslední slova kapitána byla údajně: Tak jsme to, chlapi, zvládli! Avšak, jak to dořekl, byl konec. Zadní střeľec se po roztržení letounu dostal jako zázrakem ven, samovolně se mu otevřel padák, a tak se zachránil,“ doplnil.

Po několika minutách od pádu letounu přijeli na místo neštěstí četníci z Rovenska a z Libuně, prostor uzavřeli a zvědavce vyhnali. Pak asi jeden měsíc trosky odklízeli vojenští specialisté, kteří přijeli až z Německa. Trosky letadla se svázely na dvůr bývalé hospody na křižovatce ve Starých Holenicích, kde nakládali i rakve s těly pěti členů posádky. Traduje se, že ještě dlouho po katastrofě někteří vesničané vyráběli z kovových trosk letadla přívěsky a jeden

INZERCE

MAGNETICKÁ REZONANČNÍ TERAPIE
nová bezbolestná metoda určená k ošetření a léčbě osteoporózy a artrózy

Úspěšně ošetřuje artrózu, osteoporózu, poranění vazů, šlach, menisku, onemocnění páteře, meziobratlových plotének, tenisový loket, odstraňuje i bolesti zad. **Podporuje růst chrupavky a kostí v každém věku!**

Objednávky a informace jen:
MEDTEC-CZ, info@mbst.cz, www.mbst.cz, +420 777 764 601, 603, 604

NOVĚ OTEVŘENÉ CENTRUM MBST V KOSTELCI NAD ORLICÍ
Ambulance MUDr. Josefa OTAVY, Komenského 533, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Konzultace a objednání na ošetření tel. 494 323 224, každé úterý 15:30–21:00 hod.

**Bytí či domy za reálnou cenu.
Neplatte víc než musíte.**

Tel.: 731 122 508
www.home-experts.cz

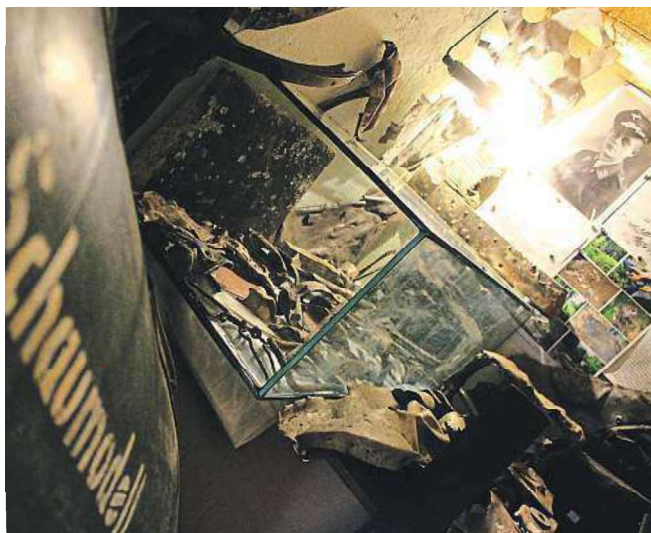
**CHCETE BÝT
I VY V NAŠEM
TÝDENÍKU?**

Petr Kalhous
+420 601 589 065
petr.kalhous@mafra.cz

**Přestěhuj Sídlo s.r.o., OSVČ do Prahy
od 190 Kč/měs a Akce 1 rok zdarma**

728 991 247
www.akce2014.sidloprofimupraha.cz

čtyři desetiletí, říká sběratel

Část muzea je věnována letectví.

FOTO | TOMÁŠ KUČERA

dokonce nosil koženou tašku člena posádky.

„Když mi bylo asi osm let, tak jsem našel svůj první fragment tohoto letadla a začal jsem se o to zajímat. Co tady vidíte, je výsledek čtyřiceti let pátrání,“ říká Milan Trakal u vitríny s úlomky přístrojů a také osobních věcí členů posádky.

Na skle je položena černobílá fotografie německého důstojníka a kapitána přiceneného letounu Alfreda Mitschkeru.

„Dlouho se nevědělo, kam kabina dopadla. Nebyla těžká, a tak nevyhloubila žádný větší kráter, jako tomu bylo v případě palivové nádrže, která se hned našla. Podařilo se nám to, až když jsme sehnali detektor kovu. A stále je co objevovat. Třeba letos jsem objevil část palubních hodin,“ doplňuje Trakal.

„Z exponátů, které se vážou k prusko-rakouské válce, si nejvíce cením uniform,“ ukazuje Milan Trakal na kabáty rozvěšené po zdech. Všechno to jsou části uniform rakouské armády.

Lidé chodili v uniformách na maškarní i na pole

„Z exponátů, které se vážou k prusko-rakouské válce, si nejvíce cením uniform,“ ukazuje Milan Trakal na kabáty rozvěšené po zdech. Všechno to jsou části uniform rakouské armády.

„Kabáty, které byly součástí vojenské výstroje, se uchovaly z jednoho prostého důvodu: vesničané je ještě dlouho po válce používali jako pracovní oděv. Souviselo to s tím, že ošacení nebylo tak dostupné jako dnes,“ říká.

Mezi obyvatele se uniformy z prus-

ko-rakouské války dostávaly několika způsoby. Hlavně šlo o prodej kořisti zlodějů, kteří přímo na bojišti okrádali mrtvé a raněné vojáky. „Za armádami se pohybovali takzvané hyeny bojiště, které mrtvé nebo dokonce raněné vojáky okrádali. Jsou doložené i takové případy, že raněnému vojákovy vypíchli oči, aby pachatele nemohli identifikovat. Stávalo se i to, že mrtvolu vykopávali, aby je mohli obrát. Pak s oblečením obchodovali a tímto způsobem se uniformy dostávaly mezi lidi,“ vysvětluje Milan Trakal.

Všechny vystavené kabáty koupil v posledních dvaceti letech od lidí, kterým se povalovaly na půdách. „Třeba tuto uniformu mi před lety nabídl jeden starý profesor, který učil v Turnově. Tvrdil mi, že v ní v mládí chodil na maškarní. Snad pocházela z Jablonce nad Nisou, kde měl předky. Samozřejmě že na burzách se dají uniformy sehnat v lepším stavu, ale mám rád, když mají příběh,“ bere do ruky černý ošoupaný kabát, ve kterém jsou díry.

Velmi si považuje uniformy, která patřila rakouskému hulánovi, jenž možná padl u Jičína, kde v roce 1866 svedla pruská a rakouská armáda jednu z nejkrvavějších bitev na území Královéhradeckého kraje. „Kolikrát mi lidé řekli, že několika takových kabátů vyhodili. Uniforma rakouského hulána je vzácná věc. Huláni byli součástí rakouského jezdeckého vojska, vznikli po prvním dělení Polska. Hlavní zbraní hulánů kromě šavle a pistole bylo především kopí. Pocházeli často z polských stepí z oblasti Haliče,“ přistupuje k figuríně oblečené v hulánské uniformě na modelu koně.

Světlá uniforma pověšená na protější stěně má podle něho jinou historii. „Ten-

to kabát je ve velmi dobrém stavu. Svědčí to o tom, že byl součástí uniformy, ve které se voják pravděpodobně ve zdraví vrátil domů,“ doplňuje Milan Trakal.

Panoramatická podívaná pro venkovany

Prusko-rakouská válka v roce 1866 vznikla jako spor o vedoucí postavení v německém spolku. Proti sobě v Evropě bojovalo pruské království, italské království a jejich spojenci na straně jedné a rakouské císařství a jeho spojenci na straně druhé. Rakousko tak muselo bojovat na dvou frontách, kromě té, která probíhala především v dnešním Královéhradeckém kraji, také v dnešní severní Itálii. Z tohoto důvodu se největší bitvy konfliktu odehrály na Hradecku, Náchodsku, Trutnovsku a také na Jičínsku.

„Moje babička mi vyprávěla, jak její rodiče sledovali v šestašedesátém bitvu u Jičína. Seděli na Kozlově a pozorovali, jak se tam zabíjejí. Měli to z hradu jako na dlani. Tehdy byla krajina více odlesněná než nyní. Samozřejmě, že to nezažila, dozvěděla se to od svých rodičů,“ dodává Trakal a naznačuje, že dodnes je nejen krajina, ale i paměť obyvatel Jičínska prusko-rakouským konfliktem poznamenaná.

Výsledkem války bylo vítězství Pruska a jeho hegemonie v německém spolku, což vedlo k sjednocení Německa a vzniku Rakousko-Uherska.

Z prusko-rakouské války je v muzeu přes sto exponátů a z první světové války asi devadesát. Na Semilsku a Jičínsku během druhé světové války spadlo několik letounů. Expozice pojednává o sedmi z nich.

INZERCE

PZM OKNA

Pardubice: Smilova 349 Tel.: 739 691 040
 Hlinsko: Adámkova třída 662 (naproti OD Lidl) Tel.: 605 368 930
 Hradec Králové: Mánesova 763 (vedle prodejny MICHAEL elektro) Tel.: 734 748 112
 Holice: Pardubická 339 Tel.: 731 909 979

**ŽALUZIE - PARAPETY - STÍNÍCÍ TECHNIKA
 S EL. OVLÁDÁNÍM (CHYTRÝ DŮM)**

sekcí garážová vrata s el. motorem
 + montáž + DPH 15% s cenou od 20 000 Kč
 INTERIEROVÉ DVEŘE od 999 Kč s DPH 21%

Bezpečnostní dveře SECURIDO od 11 900 Kč bez DPH
 (v ceně kovové dveře, zárubně, kování, FAB, práh a kukátko)

Registovaný dodavatel „NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM“
 Zajištění kompletní realizace včetně Energetického auditu a projektové dokumentace.
 e-mail: pzmokna@email.cz, WWW.PZMOKNA.CZ

GEGALAN aliplast KRUŽIK CAG COBRA INVADO VOSTER

**SLACKLINE FESTIVAL
 na hradě Kost**

27. - 28. 9. 2014
 09:00 - 17:00

Vstupné: 200 Kč/100 Kč

www.kost-hrad.cz